

ONG VA ONGSIZLIK

Rahmatullayeva Dilyora Musurmon qizi

DTPI Pedagogika fakulteti

Boshlang'ich ta'lim yo'nalishi 106-BT-guruh talabasi

Rahmatuullayevadilyora@gmail.com

Annotatsiya. Ushbu maqola ong va ongsizlik tushunchalarini psixologik va falsafiy nuqtai nazardan tahlil qiladi. Ong insonning tashqi va ichki dunyo haqidagi ma'lumotlarni qabul qilish, qayta ishlash va ularga munosabat bildirish qobiliyati sifatida tasvirlanadi. Maqolada ongning asosiy vazifalari, uning qaror qabul qilish va o'zini anglashdagi roli ko'rib chiqiladi. Ongsizlik esa, odamning ba'zi xatti-harakatlari va qarorlarining sabablarini anglamasdan amalga oshirilishi sifatida tushuntiriladi, uning psixologik va nevrologik asoslari ta'riflanadi. Shuningdek, ong va ongsizlik o'rtasidagi o'zaro aloqalar va bu ikki holatning insonning xulq-atvoriga ta'siri tahlil qilinadi. Maqola, ong va ongsizlikni o'rganishning ahamiyatini, ayniqsa, inson psixologiyasini va xatti-harakatlarini tushunishdagi muhimligini ko'rsatadi.

Kalit so'zlar. istak, hissiyot, ongsiz, tuyg'u, nevrolog, his-tuyg'u, psixika, falsafiy, xulq-atvor.

Аннотация: В данной статье анализируются понятия сознания и бессознательного с психолого-философской точки зрения. Сознание описывается как способность человека получать, обрабатывать и реагировать на информацию о внешнем и внутреннем мире. В статье рассматриваются основные функции разума, его роль в принятии решений и самосознании. Бессознательное состояние объясняется как осуществление определенных действий и решений человека без понимания причин, описываются его психологические и неврологические основы. Также анализируется взаимодействие сознания и бессознательного и влияние этих двух состояний на поведение человека. В статье подчеркивается важность изучения разума и бессознательного, особенно в понимании психологии и поведения человека.

Ключевые слова: желание, эмоция, бессознательное, эмоция, невролог, эмоция, психика, философское, поведение.

Abstract. This article analyzes the concepts of consciousness and unconsciousness from a psychological and philosophical point of view. Consciousness is described as a person's ability to receive, process and react to information about the external and internal world. The article examines the main

functions of the mind, its role in decision-making and self-awareness. Unconsciousness is explained as the implementation of certain actions and decisions of a person without understanding the reasons, and its psychological and neurological foundations are described. Also, the interaction between consciousness and unconsciousness and the influence of these two states on human behavior are analyzed. The article highlights the importance of studying the mind and the unconscious, especially in understanding human psychology and behavior.

Key words: desire, emotion, unconscious, emotion, neurologist, emotion, psyche, philosophical, behavior.

Kirish qism. Ong va Ongsizlik Mavzusi: Falsafiy va Psixologik Tahlil

Ong va ongsizlik inson tafakkurining asosiy tushunchalaridan hisoblanadi. Bu mavzu ko'plab falsafiy, psixologik va nevrologik tadqiqotlarga asos bo'lgan bo'lib, insonning qanday qilib o'zi va atrofidagi dunyo haqidagi ma'lumotlarni qabul qilishi, qayta ishlashi va bu jarayonlarda ong va ongsiz holatlarning roli qanday ekanligi haqida muhim savollarni keltirib chiqaradi.

1. Ongning Ta'rifi va Vazifalari

Ong — bu insonning tashqi dunyo va ichki holatlari haqida ma'lumotlarni qabul qilish, qayta ishlash va ularga munosabat bildirish qobiliyati. Ongning eng muhim vazifasi — dunyo haqidagi ma'lumotlarni yig'ish, tahlil qilish va xulosa chiqarishdir. Bu orqali inson qarorlar qabul qilish, o'zini anglash va jamiyat bilan o'zaro aloqada bo'lish imkoniyatiga ega bo'ladi.

Psixologik nuqtai nazardan, ong insonning hozirgi vaqtdagi fikrlari, hissiyotlari, his-tuyg'ulari va maqsadlari bilan bog'liqdir. Inson ongi o'zgaruvchan bo'lib, yangi ma'lumotlarni qabul qilish va eski fikrlarni tahlil qilishda doimiy ravishda faoliyat yuritadi.

2. Ongsizlik: Tushunchasi va Xususiyatlari

Ongsizlik esa, ongli faoliyatning aksi bo'lib, bu — odamning ma'lum bir voqea yoki jarayonni bilmasligi, lekin shu bilan birga u holatni amalga oshirishi. Ongsizlikning eng muhim xususiyatlaridan biri — insonning o'z faoliyatining sabablarini va maqsadlarini bilmasligi yoki anglamasligidir.

Sigmund Freyd ongsizlikni insonning ichki istaklari, qorong'u hissiyotlari va repressiya qilingan xotiralari bilan bog'liq deb hisoblagan. Uning fikricha, ongsiz qatlamda insonning hozirgi ongida noqulay yoki zararli bo'lib ko'ringan fikrlar, hissiyotlar va istaklar yashirinadi. Bu istaklar va hissiyotlar odamning kundalik faoliyatiga ta'sir qiladi, lekin ular ongli ravishda sezilmaydi.

3. Ong va Ongsizlik O'rtasidagi Munosabat

Ong va ongsizlik o'rtasidagi o'zaro bog'liqlikni tushunish uchun, bu ikki holatning o'zaro interaksiya qilishini tahlil qilish zarur. Bir tomondan, ong insonning dunyo haqidagi idrokini boshqaradi, boshqa tomondan, ongsizlik xulq-atvor, qarorlar va harakatlarga ta'sir qiladi, lekin inson bu ta'sirlarni anglamaydi. Misol uchun, ba'zi xatti-harakatlar yoki tanlovlar ongsiz hissiyotlar yoki ichki istaklar asosida amalga oshiriladi, bu esa odamning o'zi tomonidan sezilmasligi mumkin.

Ong va ongsizlikni bir-biridan ajratish qiyin, chunki ular bir-birini to'ldiradi. Masalan, biror kishining hozirgi ongida ma'lum bir maqsad yoki fikr bo'lishi mumkin, lekin bu maqsadga erishishda ongsiz omillar, masalan, o'tgan tajribalar yoki o'ziga xos ichki qarshiliklar, muhim rol o'ynashi mumkin.

4. Ong va Ongsizlikni O'rganishning Muhimligi

Ong va ongsizlikni o'rganish nafaqat inson psixologiyasi, balki falsafa, neurofiziologiya va kognitiv fanlar uchun ham muhimdir. Bu mavzuni o'rganish insonning qaror qabul qilish jarayonlarini tushunishga yordam beradi, xususan, insonning xatti-harakatlarini tushunish va boshqarish uchun zarur bo'lgan bilimlarni taqdim etadi.

Ongni o'rganish orqali odam o'z ichki dunyosini yaxshiroq tushunishi va o'z xatti-harakatlarini nazorat qilish imkoniyatiga ega bo'ladi. Ongsizlikni o'rganish esa insonning his-tuyg'ulari va istaklarining nimalarga ta'sir qilishini aniqlashda foydalidir.

Xulosa

Ong va ongsizlik inson psixikasining markaziy qismlarini tashkil etadi va ularning o'zaro munosabati juda murakkabdir. Ong bizga dunyoni bilish va unga munosabat bildirish imkonini berar ekan, ongsizlik ko'pincha o'zimizning xatti-harakatlarimizni va qarorlarimizni tushunishdagi noaniqliklarni keltirib chiqaradi. Ularning o'zaro bog'lanishini va har birining o'ziga xos rolini tushunish orqali, insonning tafakkuri va xulq-atvorini yanada chuqurroq anglashimiz mumkin

Xulosa Ong: Inson ongining faoliyatiga asoslangan holatdir. Bu, o'zimizning fikrlarimizni, hissiyotlarimizni, tajribalarimizni va qarorlarimizni anglash va boshqarish qobiliyatimizni o'z ichiga oladi. Ong bizning atrof-muhitimizga qarshi reaksiyalarimizni, o'ylashimizni va hayotdagi maqsadlarimizni belgilashga yordam beradi.

Ongsizlik: Ongning faoliyatining yo'qligi yoki sustlashishi. Ongsizlik, insonning bilishi va anglashini cheklab, xatti-harakatlarining avtomatik bo'lishi mumkin. U ayrim ruhiy holatlar yoki patologiyalar (masalan, komaga tushish yoki

uyqusizlik) bilan bog'liq bo'lishi mumkin. Xulosa: Ong va ongsizlik insonning ichki dunyosini va ruhiy holatini aks ettiradi. Ong insonni atrof-muhitga moslashishga, o'z his-tuyg'ularini anglashga va qarorlar qabul qilishga imkon beradi. Ongsizlik esa, ba'zan vaqtincha yoki doimiy ravishda ongning yo'qligini bildiradi va bu holat inson hayotining qiyin jihatlariga olib kelishi mumkin.

Foydalanilgan adabiyotlar ro'yxati.

1. <https://president.uz/uz> - Ўзбекистон Республикаси Президентининг расмий веб- сайти.
2. Урунтаева Г.А. Детская психология. - М.: «Академия», 2010. -С. 36.
3. Поддьяков Н.Н. Мышление дошкольника. - М.: «Педагогика», 1977. -С. 222.
4. Ғозиев Э. Тафаккур психологияси. - Т.: «Укитувчи», 1990.
5. Каримова В.М., Суннатова Р. Мустакил фикрлаш. - Т.: «Шарк», 2000.
6. Нишонова З.Т. Мустакил ижодий фикрлаш. - Т.: «Фан», 2004.
7. Тихомиров О.К. Психология мышления. - М.: МГУ, 1984.
8. Венгер Л.А., Венгер А.Л. Домашняя школа мышления (для пятилетних детей). - М.: «Знание», 1984.
9. Выготский Л.С. Воображение и творчество в детском возрасте. - М.: «Просвещение», 1991.
10. Выготский Л.С. Мышление и речь. - М.: «Педагогика»,